

Mons. Tomáš Holub

Když jsme dneska ráno seděli při snídani, tak jeden z mých spolubratří říkal: „Hele, tak první otázka určitě bude, jestli tys sám chodil někdy s nějakou nevěřící, jestli o tom vůbec máš co mluvit, že?“ Tak já jsem říkal, že to řeknu rovnou na začátku: zamilovaný do nevěřící jsem byl, že bych s ní přímo chodil, to teda nemůžu. Takže taková je výchozí pozice, co se týká mých osobních zkušeností, nicméně myslím si, že to, o čem chci mluvit, tak mnohem více vychází z toho, jak jsem doprovázel desítky, možná i stovky různých párů, které touto situací procházely. Měli se hodně rádi a zároveň byl jeden z nich nějak aktivní skrze víru a druhý možná byl pokřtěný, nicméně víra mu vůbec nic neříkala nebo skoro nic, nebo se tak aspoň tvářil. A ty diskuze, které jsme měli, když spolu chodili nebo potom, když jsem je připravoval na manželství, tak si troufám říci, že člověku dávají takový přehled nebo určitý názor na to, jak je ty věci možné zobecnit. Tak já bych vám chtěl nabídnout právě toto zobecnění, jak já ty věci vnímám. Netvrdím, že je to absolutní. Chtěl bych o té věci nejprve mluvit maličko obecně, jsou důležité nějaké zásady. Ale aby to nebylo moc nudné, tak v té druhé části bych rád řekl velmi praktické a konkrétní věci, které si myslím, že jsou docela důležité, když na tohle téma mluvíme. Jsem přesvědčený, že jako v mnoha jiných věcech, v okamžiku, kdy zůstaneme u nějakých takových nejasných vyjádření nebo jak já to řeknu zbožných keců, tak to prakticky nepomůže k tomu, co je strašně důležité, aby jestliže se dva lidi mají rádi a uvažují o tom, že spolu půjdou životem a v této věci nějak nenašli společnou cestu, tak aby to nebyla věc, která potom bude bolavá, ale nejenom bolavá, ale aby potom nevedla k tomu, že ten vztah ztroskotá. Takže to je důvod, proč jsem také rád, že o tom můžu mluvit, protože si myslím, že je to velmi důležité téma v současné době pro všechny a pro nás. To znamená pro ty z vás, kdo v tomto vztahu už nějak jako žijí nebo ti, kteří o tom nějak uvažují. Nevím, jestli to tu někde bylo, takový popisek pod tu moji přednášku. Přiznám se, že jsem to tady neviděl, ale je to možná proto, že jsem tady velmi krátce. Já jsem tam mluvil o tom, že chození s nevěřícím, že to jsou věci výzev, kladů a záporů a nebezpečí. A to je to základní, o čem chci mluvit. V žádném případě tady dnes nedojdu k závěru, že buď ano, nebo ne. Takhle ta otázka v žádném případě nestojí. Ta otázka se klade proto, aby si člověk uvědomil, jaké jsou tam nějaká specifická nebezpečí. Když ten člověk chce jít životem s někým, kdo nesdílí jeho víru, jaké jsou tam výzvy nebo šance – jsou zvláštní nebo možná větší, než když chodí dva věřící a také jaké jsou z toho plynoucí zcela konkrétní zápory, s kterými je potřeba počítat a co pak člověk musí nést životem. Patří to k tomu, že se ta věc takhle vyvine. Takže to je takové základní východisko. Pak jsou ještě takové tři věci, které předpokládáme, že budu říkat. Protože ono v dnešní době je předpokládat není naprosto samozřejmé. Ta první věc, kterou předpokládám, když budu mluvit o chození s nevěřícím, je, že je to chození ve směru k tomu, že chceme založit rodinu. V dnešní době je naprosto normální v té společnosti, ve které všichni žijeme, že mezi patnáctkou a třicítkou je to tak, že člověk v podstatě chodí s někým, protože dneska je to normální, že v tomto věku s někým chodím. A spousta věcí je nastavená tak, že jakoby sám – to se prostě nějak nehodí. A myslím, že když se podíváte kolem sebe, hlavně u lidí, kteří nějak nespojují svůj život s vírou, tak je naprosto normální, že spolu chodí nebo jsou spolu pár, ale v žádném případě to není o tom, že by uvažovali, že spolu založí rodinu. Jim je společně dobře, spolu si taky užijí, a jestli je to partner nebo partnerka, se kterou chci mít děti, to oni v té chvíli vůbec neřeší. A to je realita, která je dnes a ve které my jako křesťané se na tu věc díváme jinak. Říkáme, že jestliže vytvářím nějaký vztah, že ten vztah vytvářím proto, že hledám, jestli s tímto člověkem je možné vstoupit do vztahu, který bude mít celoživotní charakter. Tato základní podmínka je důležitá proto, aby vůbec bylo možné hovořit tak, jak já budu hovořit. V okamžiku, kdy se jedná o vztah, ve kterém nejde o založení rodiny a jde jenom o to, že je mi blbý, abych byl sám nebo sama, tak v té chvíli už je zpochybněno vůbec to, jak se my křesťané díváme na otázku toho, proč má smysl s někým se snažit pomalíčku sblížovat až do roviny, která vede k plné intimitě. Takže já předpokládám, že mluví o vztazích, ve kterých je naděje, že ti dva chtějí směřovat k tomu, aby spolu založili rodinu a tím pádem aby taky měli spolu děti. Ta druhá podmínka, která je důležitá pro to, jak o tom budu mluvit, je, že jestliže mluví o chození s nevěřícím, tak se tady nemluví o lidech pokřtěných nebo nepokřtěných. Ale mluví se o lidech, pro které Kristus něco znamená ve vztahu k tomu, kterému Kristus nebo Bůh vůbec nic neříká. O takovém vztahu dvou lidí mluvíme. A ono to v podstatě není v první řadě vázané na pokřtění. Vy sami znáte a já můžu říct, že znám z přípravy na manželství spoustu párů, ve kterých to dokonce pak bylo naopak. Ten, kdo byl nějak věřící a snažil se žít s Pánem Bohem, tak byl nepokřtěný. A ten pokřtěný byl akorát pokřtěný. Ta diskuze, o které já tady chci mluvit, je diskuze o vztahu mezi člověkem, pro kterého Hospodin a pro nás křesťany Kristus znamená něco zásadního v životě, tzn. Já s ním chci počítat, chci ho tahat do věcí, jak já žiju svůj život –

to na jedné straně, ale na druhé straně tam máme člověka, který je skvělý, ale kterému právě vztah k Hospodinu a vztah ke Kristu vůbec nic neříká. A ta třetí rovina, která je taky velmi důležitá, že budeme mluvit s tím, že chápeme, že láska není jenom osudová věc. Není to tak, že když se do někoho zamiluji, že mám zkrátka právo na ten vztah, protože zamilovanost je to, co bourá všechny ostatní přehradu. Můžu říct, že církev v této věci zase trošku víc chápu. Ono totiž vztah dvou lidí, který má být celoživotní, tak nejenom z pohledu církve, ale z pohledu celé společnosti, která je založená na hodnotách, které jsou nám vlastní, tak říká dvě velmi důležité věci, co to vlastně znamená manželství: za prvé je to vztah, ve kterém dva lidé opačného pohlaví, to je důležité, naplno sdílejí intimitu... Musím to postavit na vykopání základů. Je to děsná šance, protože když s tím, koho mám rád, nevybírám jenom peřiny, ale kopu základy, tak když to děláme poctivě, tak se poznáme mnohem víc. A také jsme schopni nějak vnitřně se na sebe naladit. A to je obrovská šance, že to manželství potom bude fungovat v těžkých situacích, protože ti lidé si na sebe zvykli, poznali se, zažili mnoho věcí, které spolu museli plánovat, vymýšlet a dohadovat. Také třeba v minulosti manželství mezi lidmi různých denominací, nejenom nevěřící – věřící, ale katolíci – evangelíci, to bylo téměř nemožné. Tehdy si mohl vzít katolík katoličku a evangelík evangeličku a nic jiného. A teď? Jsme v pozici, že stavíme ten dům úplně na zelené louce, ale o to víc může být kvalitnější a nebude to nějaký prefabrikovaný domek, který nám vymyslela nějaká tradice. Ale když si to vystaví ti dva, tak to bude jejich originál domek, ve kterém se bude krásně žít. Ale taky to můžou zvorat a například blbě spočítat nosnou zeď. A do tohto zapadá i to chození s nevěřícím, protože to, že jeden z těch dvou je věřící a druhý ne, je tam jedna z věcí, která se na té louce dá postavit tak, aby z toho byl krásný dům. Dřív v těch prefabrikovaných domech by to možné nebylo, dnes ta obrovská šance je to skutečně udělat dobře. Je to ale náročné, je to riziko té stavby. Já říkám, že to je podobné riziko nebo možná ještě mnohem větší, jako když se milují dva lidé, kteří mluví každý jiným jazykem. Když jsem byl v Praze, tak jsem mockrát oddával různé česko – německé nebo česko – anglické páry. Tam je to najednou složité především v okamžiku, kdy ti lidé mají nějaký třetí jazyk, kterým se dorozumívají. Měl jsem třeba holandsko – český pár, kde oni doma mluvili anglicky. Teď si představte, že v té situaci dojde k tomu, že si chtějí říct nějaké důležité věci, kde záleží na každém slovíčku. Vzpomeňte si sami, když řešíte něco, co se vás hodně vnitřně týká. Člověk pak chytá nejenom každé slovíčko, ale každý nádech toho, jak je to řečené. V tom cizím jazyku to možná umím říct tak, že to ten druhý pochopí, ale ty jemné věci, které v té chvíli rozhodují, jestli mě ten druhý bude schopný přijmout, to se pak velmi těžko odchyťává. A to je důvod, proč právě i v tomto manželství pak je potřeba mnoho věcí probrat jakoby více detailně, aby byla šance nepodlehnout tomu, že takováto různost bude problémem. To samé je pak v okamžiku, kdy z těch lidí je jeden věřící a druhý nevěřící.

Mám tady osm bodů, které tvrdím, že jsou důležité pro to, aby v okamžiku, kdy ti lidé chtějí vytvořit celoživotní vztah a mají tuto různost, tak aby měli šanci, že ta nosná zeď jejich manželství nebude úplně nakřivo, že za chvíli spadne nebo že bude tak tenká.

1. Ta první věc, a prosím vás, tady jsem opravdu velmi tvrdý. Omlouvám se za to, ale jsem tvrdý i vůči všem párům, které za mnou přijdou. Já tvrdím, že je všechno možné, jestliže je jeden věřící a druhý nevěřící až do té doby, dokud ze strany nevěřícího člověka je řečeno, že víra je soukromá věc té mé holky nebo toho mého kluka. A to bohužel slyším velmi často. Víc je to většinou ze strany těch chlapů, takže to teď budu říkat jakoby v situaci, že je holka věřící a kluk nevěřící. Když ten kluk řekne: „Jako to já samozřejmě respektuju, že ona chodí do kostela. Já ji tam i budu vozit. Já hraju volejbal, ona chodí do kostela. Já mám ryby a ona má Pána Boha.“ Tohle je věc, se kterou se jako kněz potkávám velmi často. On řekne: „Já to plně respektuju, že každý máme svoje koníčky.“ Vlastně je tím řečeno, že Pán Bůh je koníček toho druhého. Já s tím nemusím nic mít, v podstatě mě nezajímá, jaké má ten druhý koníčky. V okamžiku, kdy je to v rovině, kdy víra je v rovině pouze tolerance toho druhého, tak v té chvíli tvrdě říkám - tady není možné šťastné manželství. Víra není koníček. Jestliže víru žijeme naplno, tak je jedna z věcí, která naprosto do hloubky zasahuje lidský život, naši intimitu. A jestliže chceme žít nějaký vztah s tím, kdo je nám nejbližší a kdo nám o naší intimitě řekne: „Hele, to je tvůj koníček, tak si to řeš sama!“ – tak to je průšvih, a to říkám slušně. To je věc, že v jedné rovině, která je velmi důležitá pro prožívání, tak nemám vlastně vůbec žádnou odezvu z druhé strany. Ono se to stává, že člověk věřící, když se zamiluje do někoho, kdo má tento postoj, tak vlastně má obrovskou zábranu s tím druhým o své víře vůbec mluvit. A spokojí se s tím, když ten druhý řekne: „Hele, já respektuju, že seš věřící. To já беру, já se tomu smát nebudu.“ Ale já tvrdím, že tohle opravdu naprosto nestačí.

2. Ten druhý bod, který k tomuto patří, je oboustranná snaha poznat vnímání hodnot toho života, jako je právě láska, věrnost, smysl života – z pohledu toho druhého. Tohle už není samozřejmě věc jen toho nevěřícího, to je na obou stranách. V okamžiku, kdy jeden člověk má smysl života v Hospodinu, tak

mě musí strašně zajímat, jak vidí smysl života ten druhý. Neříct: „On je blbý a já ho časem přesvědčím.“ Ale pochopit, jak ten druhý vlastně vnímá smysl života, jakým způsobem a z čeho žije. A zároveň se ptát a vnímat toho druhého takovým způsobem, že ho beru vážně v tom jeho pohledu na život. Že o tom mluvíme a že se snažíme ptát na ty věci, které jsou pro nás důležité, i když třeba nedojdeme ke stejnému názoru, i když to bude jinak. Ale právě situace, kdy jsem schopný vzít vážně pohled toho druhého, který je jiný než můj, je to, co je nesmírně důležité pro manželství – nejenom v otázkách víry. Kdy v okamžiku, kdy já nevidím stejně jako ten druhý, je kravina a chlap řekne: „To je ta ženská rozčitlivost“, nebo opačně ženská řekne: „Ten chlap je úplně plochej, on to nechápe a nikdy nepochopí“ – tak to je průšvih pro manželství a nejenom v otázkách víry.

3. Ta třetí věc, která je důležitá, je hledání společných hodnot, které nejsou materialistické. Dobro, krása... Je to učení se sdílení té duchovní intimity, i tehdy, kdy je to rozdílné. Když jsou dva lidi věřící, tak se učí spolu modlit. Tohle je ta rovina, zakoušení té roviny, kdy by se odborně řeklo transcendentního, něčeho, co je nad námi a co ti dva lidi mají společné, i když k tomu nejdou stejným směrem. Mám zkušenost s páry, které se o toto opravdu snažily a které se dostaly tak daleko, že si sdílely tuto intimitu, že mnohé křesťanské páry, které se spolu modlí, by strčily desetkrát do kapsy. Ti jsou schopní odříkat Otčenáš a tím to hasne. A to ještě kdoví jestli. To znamená, že ta možnost tady je.

4. A pak přicházejí takové praktické věci, které se týkají velmi konkrétní roviny společného života. Ta první je: Jak budeme trávit například neděli? To, co se musí předem jasně jednoznačně vyříkat, je, jak bude vypadat neděle. Když já půjdu do kostela a ty budeš naštvaný, že nemůžeš jít na kolo. Nebo jak to bude vypadat, když pojedeme na víkendovou akci a já budu chtít, aby tam byla zakomponovaná taky mše, a budeme v místě, kde to bude znamenat 40 km. Jak to budeme řešit? Jak se dopředu dohodneme? Jak budeme trávit Velikonoce? Jsou to svátky, které jsou modlitebně docela náročné, když to člověk vezme vážně. Ve čtvrtek do kostela, v pátek do kostela, v sobotu tam strávit spoustu času a v neděli tam jít znova. A pak je ještě volné pondělí a samozřejmě pro ty lidi, kteří do kostela nechodí, to jsou úžasné tři dny volna! Je ideální jet třeba na lyže. My teda nebudeme na Velikonoce jezdit na lyže? To jsou věci, o kterých je třeba velmi konkrétně mluvit, jak to bude.

5. Další je svátost smíření. Řekl bych, že je to věc důležitá především pro ženy, které jsou věřící a vezmou si nevěřícího chlapa, protože představa pro toho nevěřícího muže, že ta moje ženská říká o všem nějakému dalšímu chlapovi, je mnohdy velmi nesnesitelná pro toho muže. Co má nějaký farář vědět o tom, co my si doma pečeme? Role kněze ve svátosti smíření v okamžiku, kdy je partner nevěřící, je něco, o čem se musí zcela konkrétně a otevřeně hovořit. Znáám mnoho situací, kdy ti chlapi na faráře nesmírně žárlí a kdy je to také tak, že právě to, jakým způsobem ta žena má nějakou důvěru ke knězi, se může stát velikánským problémem v manželském životě. Ted' nemyslím žádné situace, kdy by šlo o něco nepočestného. Čistě jenom to, na co jsme my křesťané zvyklí, že zkrátka máme důvěrníka kněze. To je pro nevěřícího naprosto nepochopitelné. Zvlášť když tuším, že mám doma problémy, ted' ona to jako říká a řeší to s někým jiným, než se mnou.

6. Další věc je otázka výchovy dětí. Co řekne tatínek na otázku, když se bude dítě ptát, proč nemusí tatínek do kostela, a já musím? Jakým způsobem se to bude řešit? Vy, kteří vyrůstáte v rodině, kdy jeden z rodičů chodí do kostela a druhý nechodí, tak víte, že je to věc, která je velmi složitá. V dnešní době, i když tam jdou oba rodiče, tak to děcko řekne, že na to kašle. O to horší je situace, kdy vidí toho tátu nebo tu mámu, že oni zkrátka dejme tomu spí do deseti, ačkoliv máme u nás mši v devět, tak tím pádem já už musím vstávat v osm, ten den nejlepší program v televizi je taky od deseti, ted' ještě těsně když odcházíme, tak ten táta zapne počítač s nějakou zajímavou hrou – to je úplně úžasný pro to, aby z toho byl obrovský konflikt. Otázka je: Jak budeme našemu dítěti odpovídat, když se nás zeptá poprvé jako rodičů, proč táta chodí do kostela a maminka ne? A je ten Bůh teda, nebo není? Jak to budeme dělat, když budeme nějak skrytě bojovat přes dítě jeden proti druhému?

7. Poslední věc je ze strany věřícího partnera si velmi jasně ujasnit, když chci vstoupit do manželství s někým, kdo je nevěřící, tak není cílem, že ho zlomím. Není to mým cílem. Ono se to zdá možná jako sranda, ale člověk to má něco vzadu v hlavě velmi silně. Protože toho druhého chápu, jak je úžasný, skvělý, jak mi rozumí, tak si člověk říká: To je jasné, to tutově časem z něj bude věřící. Tutově, právě proto, že je to tak skvělý člověk! A právě proto, že mi tak dobře rozumí, tak to je jen krůček k tomu, kdy on pozná, jak je to skvělé být věřící a pak budeme spolu chodit do kostela. Ta základní rovina je ta, že člověk nese v sobě někde vzadu tu představu, že ten ideál, ke kterému musíme nebo měli bychom dojít, je, že toho druhého zlomíme. Nebo řekněme to nějakými hezčími slovy, ať to nevypadá tak na tvrdo, že ho hezky přesvědčíme. Zkrátka že se nám povede, že budeme do toho kostela chodit spolu. To je zkušenost, kterou jsem udělal coby vojenský kaplan, právě když jsme si ujasňovali, jak se my jako duchovní budeme

chovat k nevěřícím vojákům. To bylo zásadní, co jsme si museli ujasnit, že naším cílem není z těch lidí udělat křesťany nebo katolíky, ale sloužit jim a být jim nablízku. A to samé je v rovině manželství, kde je jeden věřící a druhý nevěřící. Cílem není toho druhého pokřtít, ale sdílet s ním dobré a zlé. A v tomto směru je důležité si uvědomit, že toto je věc, ve které já nebudu toho druhého manipulovat, ať už vědomě nebo podvědomě, protože musím říci, že věřící lidé ve smíšeném manželství, kteří manipulují se svými partnery – to je věc, kterou kněz potká velmi často. A bohužel si v té chvíli uvědomuje, jak nefér se věřící chovají. I když chtějí to nejlepší pro toho druhého, ale to je problém manipulace. A to se netýká jenom víry, ale mnoha věcí. Představa toho, že já vím líp, než ten druhý, co je pro něho dobře a tím pádem ho tam dotlačím, to se neslučuje s láskou. Bohužel to možná znáte ze situace vašich rodičů, že víte, co to je, že vás rodiče velmi milují, ale také vámi velmi manipulují. To je situace, kdy člověk ví, že může mít někoho nesmírně rád a zároveň se na něm v této věci dopouštět násilí. A v této věci jsme my věřící někdy bohužel velmi aktivní. Možná na místě, kde bychom právě být neměli a na úkor míst, kde bychom být aktivní měli.

8. Na závěr těch podmínek chci ještě jednu věc. Já vždycky říkám těm párům, které přijdou, že mají jednu obrovskou výhodu oproti párům, kde jsou oba dva věřící. Je to velikánská šance pro toho, kdo je věřící, prohloubit svoji víru. Protože když ten nevěřící přijde a řekne: „Hele a proč vy tam cákáte tou vodou, když jdete do kostela?“ Tuto otázku vám katolík nikdy nedá, protože tu vodu cáká společně s vámi, aniž by o tom přemýšlel. Jo? A to je škoda, že vám ji nedá, protože jestliže ve víře dělám věci, které zkrátka dělám, protože je dělají ostatní, tak to je víra, která je nedospělá. Dospělá víra dělá věci, protože ví, proč je dělá. Nevěřící partner je geniální pomoc pro to, aby se člověk ptal po tom, proč některé věci dělá a proč některé věci nedělá. Proč jsou některé věci důležité a proč se o některých věcech domnívá, že jsou v jeho životě nebezpečné. Mnohdy se spokojíme s tím, že nám někdo něco řekne a my pak věříme, že to tak je. V rovině partnerství jsem ale najednou v situaci, kdy se musím ptát znovu a znovu: proč, proč? A je také spojené s tím, že v okamžiku, kdy nejsou dva lidé věřící, tak od začátku svého vztahu, jestliže o tom mluví, je to jedinečná šance mluvit o tématu, které je pro mě důležité a zároveň na něj máme úplně jiné názory. A to je věc, která má v manželství cenu zlata. A nejenom v manželství, i v komunitním životě, kdekoliv. Mluvit a naučit se mluvit s úctou a vnímavostí o věcech, na které máme rozdílné názory a zároveň jsou to věci pro nás důležité, je něco, co je strašně důležité i pro společný život. Tato věc je velkou pomocí pro další vývoj toho vztahu. Já se pomalu blížím k závěru toho, co jsem vám chtěl říci, pak se samozřejmě můžeme dostat do roviny nějakého dialogu, jestli budete chtít.

Závěrem bych chtěl říci toto: to, co je základem křesťanského přístupu ke vztahu – ať už s věřícím nebo nevěřícím, jsou situace, ve kterých si ujasním, jestli věřím tomu, že Hospodin fandí mé lásce. Jestli věřím v Boha, který fandí lásce člověka. Člověk se někdy dostane k tomu, že se bojí pustit Boha do těchto vztahů, do zamilovanosti, protože si říká: Bůh nefandí lidské lásce. On fandí takové té zbožné lásce, která je k ničemu. Ale takové té, která člověka naplňuje, té on nefandí. A v okamžiku, kdy nevěříme tomu základnímu, že Bůh fandí lásce, která se žije naplno, tak něco zásadního je v našem vztahu s Hospodinem špatně. A pak také odpovědi na ty otázky, jestli chodit s nevěřícím, nebo nechodit, spát před svatbou, nebo nespát před svatbou a všechny ty otázky, které řešíme pořád dokola, tak se řeší úplně z „blběho“ konce. To, co stojí skutečně v základu, je to prohloubení, obnovení nebo nalezení víry, že Bůh fandí mé konkrétní lásce. A z tohoto důvodu já můžu Boha do té mé lásky, do toho mého vztahu, do té zamilovanosti pustit a říct: „Pane Bože, pojď se mnou do toho! Ty chceš moje štěstí. Nechceš moji bezúhonnost, ale toužíš po mém štěstí. Kritériem toho, že jsem Ti blízko, není, že člověk nedělá hřích, ale to, že spojuju svoje štěstí s ním, s Božím štěstím.“ To je kritérium blízkosti člověka s Bohem. A já tomuhle věřím. V této chvíli, kdy tomu člověk opravdu věří, tak je schopen poprosit, aby byl Bůh ten, kdo je rádcem a průvodcem v tom vztahu. Ne jako strážce mravnosti, ale jako ten, kdo mi v životě fandí a chce, abych byl šťastný. Myslím, že se člověk mnohdy přistihne velmi u toho, že si musí přiznat, že tomu, že Bůh fandí v jeho vztahu, že tomu nevěří. Bojí se, že když do toho Pána Boha pustí, tak že mu zakáže věci, které jsou pro něj strašně důležité. A v té chvíli je mnohem důležitější než řešit ty konkrétní věci, jestli dělat to nebo ono, tak je potřeba zajet na hlubinu, aby člověk znovu nebo vůbec poprvé našel to jádro svého vztahu s Pánem, který stojí na té důvěře, že Bůh si přeje moje štěstí a že po něm touží ještě víc než já. Teprve z této pevné půdy se můžeme odrazit ke všem těm věcem, o kterých jsem teď mluvil. (...) Znam kněze, kteří tohle nezvládnou a místo toho, aby vám byli průvodci a rozuměli vám, tak před vás postaví jenom nějaká pravidla a příkazy a zákazy. Myslím, že v té chvíli je vaše svrchované právo hledat člověka, který bude vašim průvodcem, protože jsem přesvědčený, že to je věc, která vychází ne z nějakého sortování, ale z toho, že člověk touží, aby i skrze církve, konkrétně skrze kněze, šel a mohl jít tím základním a to je za Bohem, který má člověka rád a je mu nablízku. Já také doufám, že toto naše povídání může i k tomu nějak

příspěť. Děkuju vám. Tak to je asi konec, ne? Takhle, přiznám se, že už nemám nic jiného připraveného ve smyslu přednášky, teď spíš jestli byste někdo měli nějaké konkrétní dotazy nebo něco takového, tak můžeme udělat menší hlouček, ostatní pak pustíme v pokoji s tím, že jsou hodní, že tu tak dlouho vydrželi a můžeme se bavit ve smyslu ještě nějakého dialogu. Ale pak teda potřebuji, abyste se na něco ptali, nebo se mnou v něčem nesouhlasili, hádali se nebo nevím, co se mnou dělali.

Vy osobně jste tedy pro nebo proti?

No, to jsem doufal, že jsem vám tady říkal tu hodinu. Když ti lidi konkrétně přijdou, tak jim říkám: „Stavíte na zelené louce a stavíte v situaci, kdy jeden z těch nosných pilířů je rizikový a vy si toho musíte být vědomi a s tímto stavět. V okamžiku, kdy se vám to podaří, tak máte šanci postavit dům, který bude stát velmi pevně, protože jste museli překonat nějaké riziko, které ostatní nepřekonávali. Takže já vám fandím, ale musíte to stavět s tím, že o rizicích víte a nezamlčujete je. A těch konkrétních osm bodů nesmíte zamlčet. Jakmile je zamlčíte, je to průšvih. Takže já nejsem v žádném případě proti ve smyslu, že bych říkal: „Ne.“ Ale tak, jako když přijde Angličan s Českou, tak říkám: „Tady máte rizika.“ Neříkám ne, ale těch rizik si musíte být vědomi. Když přijde člověk, kde mají mezi sebou dvacet let věkového rozdílu, tak jim říkám to samé, to je taky riziko. Ale neříkám ne, jen říkám, že si musíte být toho rizika vědomi. To neznamená, že je riziko vždycky negativní. Riziko je okamžik, ve kterém si musíte „dát bacha“ a když se překoná, tak může vést k větší stabilitě, než když rizika nejsou. Co když má ten druhý blízko k jinému náboženství, třeba k buddhismu, a není to jen takové to laciné, že někde něco slyšel, ale že to pojetí nebo vnímání toho Boha je trochu jiné. Myslím, že ten princip je velmi podobný. Tam bych jenom udělal zásadní čáru mezi věcmi, které jsou principiálně neslučitelné s křesťanstvím, což jsou nějaké věci satanismu, okultismu, např. keltského náboženství, kde to vnímám jako věc, která je ve výrazném rozporu s křesťanstvím v principu. Jsou to věci, které nejsou spojené s dobrými duchy. Tam se domnívám, že je to nemožné. V otázkách světových náboženství, o kterých koncil jasně řekl, že jsou střípky ducha pravdy, tak to myslím, že to platí velmi podobně, jak jsem říkal předtím. Je to samozřejmě nějaké riziko a je potřeba v tom hledat. Přiznám se, že jsem tedy neoddával nikoho z jiných než křesťanských náboženství, oddával jsem lidi z různých křesťanských náboženství, kteří byli oba dva aktivní, a tam je to potom velmi podobné. Myslím si, že je možná společná modlitba k Bohu. Myslím, že ty věci jsou velmi podobné. Máte nějaké zcela konkrétní zkušenosti z toho, jak to fungovalo mezi manželi, právě jak jste mluvil třeba o tom nedělním vstávání apod., jestli jsou nějaké konkrétní „modely“, které fungovaly. Mám samozřejmě několik párů mých kamarádů, které jsem třeba oddával a se kterými se hodně dobře znám. Nevěřící může říct dítěti: „Já to neumím tak konkrétně najít, tak to hledáme s maminkou spolu. Já to tak moc neumím, tak bych byl rád, abys hledal společně s ní, a uvidíme, jak to půjde dál.“ To je vyjádření toho, že nevěřím, ale že věřím jiným způsobem, což je když se bavíte s 90 % lidí, kteří jsou naladěni na tu rovinu, která není čistě materiální, tak jsme schopni k tomuto společně dojít. Je to pak možné a je tam otázka právě tohoto respektu vůči tomu konkrétnímu, co to křesťanství přináší, tzn. nějaký kult. Zdá se mi a znám to od těch rodin, že je úžasné, když ten táta je schopný říct – teď mám na mysli konkrétní pár, kterým jsem teď křtil druhé baby - já vím, že je pro mě důležité být s tou rodinou, takže Vánoce a Velikonoce jsem s nimi. I kvůli těm dětem. A co se týká nedělí a víkendů, tak u nich je to zkrátka nějak půl na půl, že je někdy bohoslužba v neděli dopoledne a pak se někdy někde jede a je nedělní večerní. Na tu ten táta tu mámu s dětmi přiveze. Ale to už je v kalkulu, že se nepřijede v devět, ale třeba hned v pět. To je pak hledání konkrétních modelů, které bych řekl, že jsou velmi kreativní. To základní je ale úcta ke způsobu hledání toho druhého, ve kterém má Bůh své místo. A opačně že je také úcta vůči tomu poctivému pohledu na svět z pohledu věřícího ve vztahu k nevěřícím. Jakmile tam není úcta a jeden o druhém si myslím, že je blb nebo v této věci méně zdatný než já, tak je to celé špatně. Tam, kde vidím rodinu, kde ten věřící vnímá poctivost hledání toho druhého, otázky po smyslu života, hodnoty dobra, oběti, které je složité najít i v křesťanství, tak tam to pak dobře funguje. To je také důvod, proč není v manželství jen láska, ale také úcta, a tohle je právě rozměr úcty. Podle čeho ten kněz nebo biskup rozhoduje, jestli je možné uzavřít to manželství? Já teď řeknu naprosto otevřeně, jak je ta věc v praxi. Je to tak, že když 99 % kněží v okamžiku, kdy ti lidé přijdou na přípravu, tak zkrátka napíše dispenz a ten biskup to podepíše. To je praxe, kterou máme u nás v církvi. Nevím, jestli je ta praxe úplně ideální. Co když to rodiče zakázali? Myslím, že tohle je takový docela jasný případ, kdy těm partnerům vždycky říkám: „Podívejte se, berete si toho partnera a ne jeho rodiče. A ve chvíli, kdy se teď nepostavíte proti rodičům, tak vám do toho manželství budou kecat celý život. Pevně si ujasněte, jakou v tom vašem manželství hrají roli vaši rodiče.“ To je přesně ta situace, kdy jsme v pozici, že ti rodiče očekávají, že

manželství jejich dětí bude z toho prefabrikovaného baráku. Že je to dané úplně jasně, podle toho, kdo zaplatí svatbu a kdo dá jaké věno. Ale my teď žijeme už naprosto jednoznačně v úplně jiné době. Jsem v tom velmi tvrdý a je potřeba, aby ten manželský pár řekl, ať si ti rodiče trhnou nohou. V okamžiku, kdy v takovéto věci mají ti rodiče ambice kecat těm lidem do života, tak je to jedno z největších nebezpečí a to manželství nemá šanci uspět. A už je to skoro jedno, jestli je to v otázce víry nebo v otázce toho, kde budou bydlet nebo kolik budou mít dětí, jak budou investovat – těch věcí je moc. Tam, kde se míchá ještě ten patriarchální způsob rodiny, kdy prarodiče rozhodují, jak to udělají děti, to je hrob šťastného manželství. A možná, když se to projeví, tak zaplat' Pán Bůh za to, protože se ukáže, kde mám to svoje místo, své srdce – ve své bývalé rodině nebo tam, kde teď přicházím? K tomu možná jenom jeden teologický dovětek: ono biblické „Proto opustí muž své rodiče a přilne ke své manželce a ti dva budou jedno tělo“, to byla v době psaní bible naprosto revoluční radikální věc. V té době žádný muž žádnou rodinu neopouštěl, on zkrátka tu manželku přitáhl domů. A v bibli máme napsáno, že to nové tělo, ta nová identita se vytváří v tom partnerství, to je něco zásadně nového, co to křesťanství přináší. A je dobré k tomu ty lidi pozvat, ať to žijí. Ju? ☺